

Reagálás: A kollektív bűnösség elve él

A csúrogi, zsablyai és a mozsori magyaroknak is kérelmezniük kell a rehabilitálást

– Nyilvánvalóan politikai haszonszerzésből, vagy károkozási cézzal kisebbítik egyesek annak a sikerét, hogy a vagyon-visszaszármaztatási folyamatból kikerül a kollektív bűnösség elve. A vádaskodókat – szándékukból kifolyólag – jogi, de egyéb érvekkel sem lehet meggyőzni. Nyilvánvalóan csak néhány év múlva térhetünk vissza erre a témára, akkor, amikor a gyakorlatban is látjuk a törvény alkalmazását. A rehabilitációs törvény kimondja azt, hogy a törvény erejénél fogva rehabilitáltak tekinthető az a civil lakosság, amelyet a kollektív bűnösség elve alapján minősítettek háborús bűnösnek. Ilyen törvényt egyetlen Magyarországgal szomszédos államban sem sikerült elfogadtatni az elmúlt egy-két évtizedben – nyilatkozta Varga László, a Vajdasági Magyar Szövetség (VMSZ) parlamenti képviselője a Vajdaság Ma internetes portálnak (<http://www.vajma.info/cikk/tukor/4556/Varga-Laszlo-A-vagyon-visszaszarrazmatatasi-folyamatbol-kikerul-a-kollektiv-bunosseg-elve.html>, 2011. november 29. [14:05]

„Kollektív bűnösség”

A rehabilitációról szóló szerb törvényjavaslat 2. szakasza 2. bekezdésének 2. pontja szerint „nem rehabilitálhatók és nincs joguk az elkobzott vagyon visszaszármaztatására Az elkobzott vagyon visszaszármaztatásáról és a kártalanításról szóló törvény 2. szakasza értelmében („Službeni glasnik RS” / Szerbia Köztársaság Hivatalos Közlönyének 72/11-es szám) a megszálló erők tagjainak, akik a II. világháború alatt megszállták Szerbia Köztársaság területének részeit, továbbá a quisling formációk tagjainak, ha háborús bűnöket követtek el, illetve részt vettek azok végrehajtásában”.

A ugyanezen szakasz 2. bekezdésének 2) pontja kimondja, hogy a vagyon visszaszármaztatásáról és a kártalanításról szóló 2011. október 6-án hatályba lépett törvény 5. szakasza 3. bekezdése 3)-as szakaszában leír személynek tekintendő:

– minden olyan személy, akit a Demokratikus Föderatív Jugoszlávia és a Jugoszláv Népköztársaság bíróságai vagy más szervei, valamint a II. világháború ideje alatt a megszállók és segítők bűncselekményeit megállapító állami bizottság háborús bűnösnek, illetve a háborús bűnök elkövetése részvevőjének nyilvánítottak. (A Megszállók és Segítők Vajdasági Bűncselekményeit Megállapító Bizottság, a 2/45 számú, 1945. január 22-i keltezésű szigorúan bizalmas határozatával, Csurog község minden magyar lakosát „háborús bűnösnek nyilvánította” B. A. megj.)

Az említett (2.) szakasz e pontjának azt lett volna a szerepe, hogy pontosítsa/azonosítsa a vagyon visszaszármaztatásáról és a kártalanításról szóló 2011. október 6-án hatályba lépett törvény 5. szakasza 3. bekezdése 3)-as pontjában említett személyeket, miszerint nem jogosult a vagyon visszaszármaztatására és a kártalanításra „az a személy, aki a második világháború alatt a Szerbia Köztársaság területén tevékenykedő megszálló erők tagja volt és annak örökösei”.

A vajdasági magyar és a magyarországi magyar vezetők egyöntetű értékelése szerint az utóbbi megfogalmazás „kollektíve bűnösnek” bélyegezte meg a délvidéki magyarságot, kizárva azt a vagyon-visszaszármaztatásból és a kárpótlásból. A Vajdasági Magyar Szövetség (VMSZ) parlamenti képviselői ez miatt nem is szavazták meg elkobzott vagyon visszaszármaztatásáról és a kártalanításról szóló törvényt.

Amit az egyik biztosít, a másik megvon

A rehabilitációról szóló törvényjavaslat 5. szakaszának 4 bekezdése alapján „a törvény erejénél fogva rehabilitálják azokat a személyeket is, akiket a kollektív bűnösség elve alapján háborús bűnösöknek illetve háborús bűncselekmények részvevőinek nyilvánítottak, és nem vesztették el a jugoszláv állampolgárságukat, nem követtek el háborús bűnöket és nem vettek részt háborús bűncselekményekben”.

Ez a rendelkezés és a 2. szakasz 2. bekezdésének 2)-es pontja ütközik egymással. Más szóval: amit az első

biztosít, azt az utóbbi megvon. Egyébként is a törvényjavaslat „törvényes rehabilitációról” (a törvény ereje által való rehabilitálásról) beszél, de azt sehol nem említi a kollektív bűnösség törlését.

A jogszabály javaslata „a kollektív bűnösség elve alapján háborús bűnösöknek illetve háborús bűncselekmények részvevőinek” nyilvánított személyek „törvényes rehabilitációjának” még két feltételt is szabott:

Az egyik, hogy „nem veszítették el a jugoszláv állampolgárságukat”, a másik pedig, hogy „nem követtek el háborús bűnöket és nem vettek részt háborús bűncselekményekben”. Mindkét feltételt – a vagyon-visszaszármaztatási eljárásban – hivatalos okirattal kell majd bizonyítani, mert az eljáró szervnek csak az lesz a hiteles. Az előbbi állampolgársági tanúsítvánnyal, az utóbbit pedig bírósági határozattal. Ez azt jelenti, hogy a csúrogi, zsablyai és mozsori magyaroknak is kérelmezniük kell a bíróságnál a rehabilitálást.

A „törvényes rehabilitáció” egyébként sem helyettesítheti egy olyan nyilatkozat elfogadását a szerb képviselőházban, amely elítéli az 1944-1945-ös vérengzéseket, és amely eltörli a csúrogi, zsablyai mozsori magyarokra kimondott, a mai napig fenntartott „kollektív bűnösséget” és koholt vádakot, biztosítaná az áldozatoknak kijáró végtisztesség és méltó megemlékezés jogát, valamint az események hatékony tudományos feltárását és az elkövetők megnevezését.

A javaslat rendelkezéseiről szóló képviselőházi vita éppen most van folyamatban a szerb képviselőházban és december 5-ére tervezik a jogszabályról szóló szavazást.

Politikai egyezség

Varga László nyilatkozatában elmulasztotta megmagyarázni, hogyan „kerül ki” a vagyon-visszaszármaztatási folyamatból a kollektív bűnösség elve, amikor – egy hatályos törvénynek a rendelkezéseként – nem hogy ki, hanem újból bekerült a jogrendszerbe? Ez már valóban „siker”!

Mi haszna lesz a vajdasági magyaroknak abból, ha a képviselők naponta azzal győzőgetik őket, hogy „a vagyon-visszaszármaztatási folyamatból kikerül a kollektív bűnösség elve”, miközben kimaradnak a vagyon-visszaszármaztatásból és kárpótlásból?

Sajnos a témára nem „néhány év múlva” kell visszatérni, ahogyan Varga állítja, hanem most, amikor még nem került szavazásra törvényjavaslat. Utána már késő lesz. És az sem számít magyarázatnak, „ilyen törvényt egyetlen Magyarországgal szomszédos államban sem sikerült elfogadtatni az elmúlt egy-két évtizedben”. Hogy milyen törvényt fogadtak el, vagy milyen nem a szomszédos országok, az mindegyiknek a belügye és bennünket éppen nem érint.

Miért nem mondják ki nyíltan a képviselő urak, hogy a VMSZ politikai egyezséget kötött a rehabilitálási törvényjavaslat jelenlegi szövegének az elfogadására? Éspedig úgy, hogy „az utolsó vesszőig változatlanok maradnak azok a szakaszok, amelyeket október 19-én Slobodan Homennel, az Igazságügy-minisztérium államtitkárával leegyeztettek” a párt képviselői.

A rehabilitálási törvényjavaslat nyilvánosságra hozatala óta a VMSZ képviselői még csak halvány érdeklődést sem mutattak arra, hogy – a legtöbb esetben szakmailag helytálló és jó szándékú, a vajdasági magyarság érdekeit szem előtt tartó – megjegyzéseket figyelembe vegyék a jogszabály végső megfogalmazásakor. Nem is tehetik, mert már előre elfogadták azt. Reméljük, hogy a választópolgárok a következő választásokon ezt is figyelembe veszik.

Újvidék, 2011. november 30.

Bozóki Antal

<http://bozokiantal.blogspot.com/>